

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van ...

tot wijziging van enkele onderwijsbesluiten vanwege de invoering van de omkeerregeling in het mbo en een nieuwe vrijstelling voor het examenonderdeel Nederlandse taal

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van xxx, nr. xxx directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 7.4.3a, eerste lid, en 7.4.5a, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, 60, tweede en vijfde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, en 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van xxx, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van xxx, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt 1. toegevoegd.
2. Aan het eerste lid (nieuw) worden in alfabetische volgorde de volgende begripsbepalingen toegevoegd:
keuzedeel Duits B1/B2: keuzedeel waarvan de eisen en het niveau voor de vaardigheden lezen en luisteren overeenkomen met referentieniveau B2 van bijlage 2 en voor de vaardigheden schrijven, spreken en gesprekken voeren met referentieniveau B1 van bijlage 2;
omkeerregeling: aangepaste examinering voor het examenonderdeel Nederlandse taal als bedoeld in artikel 3c, eerste lid;
3. Er wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:
  2. Dit besluit berust mede op artikel 7.4.5a, tweede lid, van de wet.

B

Artikel 3a, derde lid, komt te luiden:

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

3. Het onderdeel Engels is op een hoger niveau afgelegd dan bedoeld in artikel 17a, vierde lid, indien de vaardigheden lezen en luisteren overeenkomen met referentieniveau B2 van bijlage 2 en de vaardigheden schrijven, spreken en gesprekken voeren met referentieniveau B1 van bijlage 2.

C

Aan artikel 3b, wordt het volgende lid toegevoegd:

6. De examencommissie kan tevens vrijstelling verlenen voor het onderdeel Nederlandse taal of een deel ervan aan een student:
- die de Nederlandse taal onvoldoende beheerst,
  - voor wie de Nederlandse taal niet diens moedertaal is,
  - die bij aanvang van zijn beroepsopleiding korter dan zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd, en
  - het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma I of II heeft afgelegd, met dien verstande dat een student middenkader- of specialistenopleiding uitsluitend vrijstelling kan verkrijgen indien hij van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, het programma II heeft afgelegd, tenzij hij gebruik maakt van de omkeerregeling.

D

Na artikel 3b wordt het volgende artikel toegevoegd:

Artikel 3c. Omkeerregeling

- Het onderdeel Nederlandse taal kan worden afgelegd volgens referentieniveau 2F in plaats van 3F als bedoeld in artikel 2, onderdeel k, van het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen in combinatie met het onderdeel Engels op een hoger niveau als bedoeld in artikel 3a, derde lid, of het keuzedeel Duits B1/B2.
- In aanmerking voor de omkeerregeling komt de student middenkader- of specialistenopleiding:
  - die naar het oordeel van de examencommissie de Nederlandse taal onvoldoende beheerst,
  - voor wie de Nederlandse taal niet diens moedertaal is, en
  - die bij aanvang van zijn beroepsopleiding korter dan zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd.

E

In artikel 12a wordt "met inbegrip van het studiejaar waarin hij examen aflegt" vervangen door "die bij aanvang van zijn beroepsopleiding".

F

WIJ **W**ILLEM **A**ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

In artikel 17, derde lid, wordt aan het slot het volgende onderdeel toegevoegd:

- e. Indien in het kader van de omkeerregeling het keuzedeel Duits B1/B2 is afgelegd, is in plaats van het cijfer 4 ingevolge het derde lid, onderdeel d, sub 2, voor dat keuzedeel een eindwaardering van ten minste het cijfer 5 of een daarmee overeenkomende eindwaardering vereist.

G

In artikel 17a, eerste lid, wordt aan het slot de volgende zin toegevoegd : "Voor de middenkader- en specialistenopleiding is, telkens met uitzondering van het onderdeel fictieve, narratieve en literaire teksten, het referentieniveau 3F het standaardniveau voor Nederlandse taal, tenzij de omkeerregeling wordt toegepast. In dat geval is het referentieniveau 2F.

Artikel II

Het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 14, eerste lid, wordt "uitgedrukt in "voldoende" dan wel "onvoldoende"" vervangen door "uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10".

B

In artikel 15 wordt "het resultaat voldoende is" vervangen door "ten minste het cijfer 6 is behaald".

C

Artikel 16, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. "een voldoende resultaat heeft behaald" wordt vervangen door "ten minste het cijfer 6 heeft behaald".
2. Aan het slot wordt de volgende zin toegevoegd "Op aanvraag wordt een certificaat van een onvoldoende resultaat uitgereikt aan de kandidaat die daarbij belang heeft."

D

Artikel 24 komt te luiden:

Artikel 24 Oude certificaten met resultaat voldoende

Een certificaat, behaald voor 1 januari 2021, met een voldoende resultaat wordt gelijkgesteld aan een certificaat met als resultaat het cijfer 6.

Artikel III

WIJ **W**ILLEM **A**ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

In artikel 2, onderdelen k en l, van het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen wordt "het referentieniveau 3F" vervangen door "de referentieniveaus 2F en 3F".

Artikel IV

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen en onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Nota van toelichting

1. Algemeen

In het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) maakt het examenonderdeel Nederlandse taal onderdeel uit van elke beroepsopleiding. Sinds de studie jaren 2014-2015 (middenkader- en specialistenopleiding) en 2015-2016 (basisberoeps- en vakopleiding) wordt het afgesloten met zowel instellingsexamens als een centraal examen. De niveaus waarop dit examenonderdeel moet worden geëxamineerd wordt bepaald in het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen dat sinds 2010 van kracht is.

Tegelijk met de invoering van dit examenonderdeel, speelde de discussie op over het effect daarvan voor de toegankelijkheid van het mbo voor studenten voor wie het Nederlands niet hun eerste taal is. Zo werd in de Tweede Kamer reeds in juni 2015 een motie ingediend door het lid Van Meenen waarin de regering werd verzocht om haast te maken met een oplossing voor de belemmering die de exameneis Nederlands voor buitenlandse studenten kon vormen bij Engelstalige mbo-opleidingen.¹ De toenmalige minister van OCW kondigde daarop in de Kamerbrief 'Internationalisering van het onderwijs'² (september 2016) een omkeerregeling aan, waarmee het mogelijk zou worden voor mbo-studenten op niveau 4 om het examenonderdeel Nederlandse taal één niveau lager af te sluiten dan normaliter vereist, mits zij daar een hoger dan vereist niveau voor het examenonderdeel Engels tegenover zouden stellen. In de Kamerbrief 'Internationalisering in evenwicht' (juni 2018) heeft de huidige minister aangegeven dat de omkeerregeling het mbo aantrekkelijker maakt voor internationale studenten, en dat zij ook zou verkennen of deze regeling uitgebreid moet worden met een variant op basis van Duits, met name voor studenten in de grensregio's.³

Naast het debat over de omkeerregeling, is er een bredere roep om het verplichte examenonderdeel Nederlandse taal – dat verder in het mbo niet ter discussie staat – te examineren op een wijze die meer aansluit bij de taalontwikkeling van studenten voor wie het Nederlands betrekkelijk nieuw is. De reguliere examens voor Nederlandse taal bevatten elementen die voor studenten die het Nederlands hebben geleerd als tweede taal (hierna: Nt2) relatief vaak een belemmering vormen om te slagen. Dit wordt ondersteund door een rapport uit 2014 van de Commissie Staatsexamens Nt2 van het toenmalige College voor Examen.⁴ Kenmerkend aan Nt2-studenten is o.a. een beperktere woordenschat, onbekendheid met typisch Nederlandse concepten en contexten, moeite met lidwoorden en met de volgorde in zinsconstructies. Dit maakt het

¹ Kamerstukken II 2014/15, 31524, 245

² Kamerstukken II 2015/16, 22452, 48

³ Brief 'Internationalisering in evenwicht' van de minister van OCW, 4 juni 2018

⁴ Rapportage Commissie Staatsexamens Nt2, zie bijvoorbeeld pagina 8: https://www.staatsexamensnt2.nl/document/notitie-staatsexamens-nt2-en-de/f=/staatsexamens_nt2_en_de_referentieniveaus_taal_140714.pdf. Thans College voor toetsen en examens.

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

lastiger voor hen om het examenonderdeel Nederlandse taal in het mbo goed af te ronden. Bij de instellingsexamens is het mogelijk om hiermee rekening te houden; en om de instellingen hierbij te ondersteunen is hiervoor eerder een handreiking ontwikkeld.

Uit rondetafelgesprekken, georganiseerd door het ministerie van OCW in 2019, met betrokkenen uit het veld blijkt echter dat dit onvoldoende werkt, omdat de studenten daarna toch ook het centraal examen moeten afleggen dat niet is aangepast. Hierover struikelen zij vaak, met studievertraging of diplomering op een lager niveau tot gevolg.

Met dit wijzigingsbesluit van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB (hierna Ekb WEB) wordt mogelijk gemaakt dat studenten op niveau 4 die voldoen aan de drie voorwaarden voor verlenging van de examentijd voor het centraal examen Nederlandse taal uit artikel 12a van het Ekb WEB, Nederlands op een lager niveau mogen afsluiten als zij Engels en Duits op een hoger niveau afsluiten (de 'omkeerregeling'). Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt dat Nt2-studenten die voldoen aan de voorwaarden uit hetzelfde artikel uit de Ekb WEB, op een andere manier kunnen aantonen dat zij het vereiste niveau beheersen. Dit kunnen ze dan doen door vrijstelling te krijgen van de examencommissie van hun instelling voor (onderdelen van) het examenonderdeel Nederlandse taal, op basis van een resultaat dat is behaald voor een Staatsexamen Nederlands als tweede taal (hierna: Staatsexamen Nt2). Het uitgangspunt bij dit wijzigingsbesluit is dat de diplomawaarde wordt gehandhaafd, doordat tegenover diplomering van Nederlands op het niveau 2F in plaats 3F, het afleggen van een examenonderdeel Engels of Duits op een hoger niveau is vereist.

In het algemeen wordt met dit wijzigingsbesluit geregeld dat de eisen aan en examinering van Nederlands bij mbo-studenten voor wie de Nederlandse taal (relatief) nieuw is, worden aangepast, zonder dat het vereisen van tenminste referentieniveau 2F of het daarmee vergelijkbare Europees Referentiekader niveau B1 wordt losgelaten. Hiermee wordt geborgd dat alle studenten aan het einde van het mbo tenminste voldoende taalvaardigheid hebben om goed deel te kunnen nemen aan de samenleving, en tegelijkertijd wordt daarmee voorkomen dat zij het mbo laaggeletterd verlaten. Met de omkeerregeling wordt tevens de internationalisering van het mbo bevorderd. Er wordt met deze wijziging aangesloten op de ontwikkelingen in het taalbeleid in het mbo en hoger onderwijs (ho). Daarbij wordt de meerwaarde van internationalisering voor het onderwijs en de Nederlandse economie erkend, de toegankelijkheid van het onderwijs bewaakt en blijft tot slot als doelstelling bestaan dat het verbeteren van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands, ook voor buitenlandse studenten, van groot belang is.⁵

2. Inhoud besluit

---

⁵ Wet Taal en toegankelijkheid, op moment van schrijven in behandeling bij de Eerste Kamer.

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

De omkeerregeling voor niveau 4

Het doel van de invoering van de referentieniveaus in 2010 was te komen tot versterking van de taalvaardigheden van mbo-studenten en een betere aansluiting tussen het taalonderwijs van de verschillende onderwijssectoren tot stand te brengen in het belang van de doorlopende leerlijn voor de jeugd vanaf de basisschool tot het ho. De eisen van het examenonderdeel zijn uitgewerkt in vier onderdelen: spreken en gesprekken voeren, schrijven, luisteren en lezen; deze onderdelen worden in het mbo geëxamineerd om het beheersingsniveau van de student aan te tonen. Dat de commissie Meijerink, die de referentieniveaus uitwerkte in het rapport 'Over de drempels met taal en rekenen',⁶ uitging van studenten die sinds hun vroege jeugd al onderwijs in Nederland volgen, blijkt bijvoorbeeld uit het volgende citaat:

We hebben echter tot uitgangspunt gekozen dat de beschrijvingen funderend en cumulatief zijn. Cumulatief, omdat een volgend niveau het vorige insluit: als een vaardigheid op einde basisschoolniveau beheerst moet worden, dan veronderstellen we dat daarmee gegeven is dat die vaardigheid ook op een later moment in de schoolloopbaan nog beheerst moet worden. Dat betekent dat in opeenvolgende opleidingen de kennis en vaardigheden die eerder zijn verworven benut en onderhouden moeten worden.⁷

Dit uitgangspunt past bij de opdracht van de commissie, waarin de focus lag op een betere aansluiting tussen de schooltypen die tijdens een school- en studieloopbaan van jongs af worden doorlopen. De commissie was zich ervan bewust dat de niveaubeschrijvingen minder goed passen bij mbo-studenten die niet hun hele school- en studieloopbaan in Nederland, en in het Nederlands, hebben doorlopen. In een hoofdstuk getiteld 'Zorgleerlingen' schrijft de commissie hierover:

Een groot aantal scholen en opleidingen van primair tot hoger onderwijs kent een instroom van leerlingen van buitenlandse afkomst, zogenaamde neven- of zij-instromers, anderstaligen of inburgeraars. (...) Het ontwikkelen van de volledige beheersing van het Nederlands als tweede taal is een langdurig traject. Ook als leerlingen in staat zijn reguliere lessen te volgen, is het verwervingsproces nog lang niet voltooid binnen het onderwijs. Extra tijd, ondersteuning en voldoende blootstelling aan het Nederlands zijn noodzakelijke voorwaarden daarbij. Voor oudere Nt-2 leerlingen die zonder diploma instromen in het mbo en hbo kan een snelle plaatsing met extra middelen in het doeltraject naar verwachting een gunstig effect hebben op de taalverwerving. (...) Voor leerlingen met een andere thuistaal zouden de referentiebeschrijvingen zo spoedig mogelijk, maar afhankelijk van de leeftijd waarop de

⁶ Commissie Meijerink, 'Over de drempels met taal en rekenen: hoofdrapport van de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen' (2008)

⁷ Commissie Meijerink, 'Over de drempels met taal en rekenen: hoofdrapport van de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen' (2008) pag. 27

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

*leerling instroomt in het regulier Nederlandse onderwijs, als doelstelling gehanteerd moeten worden.*⁸

In het mbo geldt voor Nederlandse taal in de entree-, basisberoeps- (hierna: niveau 2) en de vakopleiding (hierna: niveau 3) referentieniveau 2F als eis, met uitzondering van het onderdeel fictionele, narratieve en literaire teksten. Voor de middenkader- en specialistenopleiding (hierna: niveau 4) is dat referentieniveau 3F, met uitzondering van datzelfde onderdeel. Mbo-studenten in de entree-opleiding sluiten het examenonderdeel Nederlandse taal af met uitsluitend een instellingsexamen en alleen voor hen geldt dat de hoogte van het behaalde resultaat niet meetelt bij het nemen van het diplomabesluit. Studenten op niveau 2 en 3 moeten tenminste het eindcijfer 5 halen voor Nederlandse taal om te kunnen slagen. Voor studenten op niveau 4 geldt dat zij tenminste een 5 als eindcijfer moeten hebben voor één van de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en Engels. Voor het andere onderdeel moet dan tenminste het eindcijfer 6 zijn behaald om te kunnen slagen voor de opleiding. Bij deze drie niveaus omvat het onderdeel Nederlandse taal ook een centraal examen.

Met de omkeerregeling wordt hier het volgende aan toegevoegd: Mbo-studenten van niveau 4 die voldoen aan de voorwaarden van het nieuwe artikel 3c, tweede lid (de voorwaarden komen overeen met artikel 12a) van het Ekb WEB krijgen de mogelijkheid om Nederlandse taal op referentieniveau 2F af te sluiten in plaats van op referentieniveau 3F, mits zij daar tegenover stellen dat zij Engels of Duits op niveau B1/B2 van het Europees Referentiekader voor moderne, vreemde talen (ERK) afsluiten.

Engels en Duits

Voor Engels wordt er omgekeerd tussen twee generieke examenonderdelen die deels worden afgesloten met een centraal examen: Nederlands wordt afgesloten op 2F en Engels op niveau B1 (schrijven, spreken en gesprekken voeren)/B2 (lezen en luisteren).

Voor Duits geldt dat het niet om een generiek examenonderdeel gaat, maar om een keuzedeel dat wordt getoetst met een instellingsexamen. Duits komt niet terecht in de slaag-zakregels die gelden voor het basisdeel, ook niet als gebruik wordt gemaakt van de omkeerregeling. De plek van het examenonderdeel binnen de opleiding blijft daarmee gelijk. Om van de omkeerregeling gebruik te kunnen maken en Nederlands op het niveau 2F af te sluiten, moet het keuzedeel Duits op ERK-niveau B1 (schrijven, spreken en gesprekken voeren) en B2 (lezen en luisteren) met minimaal een vijf worden afgerond. Dit wijkt af van de slaag-zakregels die sinds 1 augustus 2020 gelden voor keuzedelen voor mbo-4, waarbij in principe een van de keuzedelen met een vier afgesloten mag worden (mits het gemiddelde eindcijfer van alle keuzedeelexamenonderdelen tenminste een 6 of "voldoende" is en voor minimaal de helft van deze keuzedelen het examenresultaat tenminste een 6 of "voldoende" is).

---

⁸ Commissie Meijerink, 'Over de drempels met taal en rekenen: hoofdrapport van de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen' (2008) pag. 67-69.

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Het vasthouden aan deze regels voor de keuzedelen bij de omkeerregeling met Duits zou dan betekenen dat zowel het keuzedeel Duits B1/B2 als het generieke examenonderdeel Nederlands 2F met een onvoldoende afgesloten kan worden. Dit is niet passend bij een uitwisseling met een lager niveau Nederlands. Bij deze Duitse variant moet ook Engels in het basisdeel overigens op tenminste het niveau A2/B1 worden afgerond, zoals voor iedere student op mbo niveau 4.

Omkeerregeling alleen voor niveau 4

Dat de examens Nederlandse taal niet altijd goed passen bij studenten uit het buitenland, doordat ze zijn gebaseerd op de referentieniveaus die primair uitgaan van studenten die hun gehele school- en studieloopbaan in Nederland hebben doorlopen, is niet beperkt tot mbo niveau 4 en komt voor op iedere beroepsopleiding. Daarom is er eerder door sommige partijen voor gepleit de omkeerregeling op iedere mbo-opleiding mogelijk te maken. Vanaf 2021 is het de bedoeling dat het B1-niveau van het ERK in beginsel wordt geëist voor mensen die moeten inburgeren in Nederland⁹. Het wetsvoorstel Wet Inburgering 20.. dat dit mogelijk maakt, wordt op moment van schrijven behandeld in de Tweede Kamer. Dit niveau is vergelijkbaar, zo zal hieronder nog worden toegelicht, met referentieniveau 2F zoals vastgelegd in het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Voor studenten op niveau 2 en 3 geldt referentieniveau 2F als onderdeel van de diplomaverenisten. Een omkeerregeling voor deze mbo-niveaus zou daarom betekenen dat het vereiste niveau Nederlandse taal op het mbo onder het inburgeringsniveau komt te liggen. Dit is zeer onwenselijk. Daarom is ervoor gekozen om de omkeerregeling alleen mogelijk te maken voor mbo-niveau 4.

Nt2-vrijstelling

In de examens en bijbehorende correctievoorschriften die zijn geënt op de referentieniveaus, wordt geen rekening gehouden met het feit dat sommige studenten de Nederlandse taal pas recent eigen aan het maken zijn. In de Staatsexamens Nt2 wordt dit wel gedaan, daar dat examen specifiek voor die doelgroep is ontwikkeld. Het Staatsexamen kent twee varianten. Programma I zit op het ERK-niveau B1, en Programma II zit op het ERK-niveau B2. Net als de Staatsexamens Nt2 zelf, zijn de ERK-niveaus ontwikkeld voor mensen die een taal op latere leeftijd aanleren. In 'Staatsexamens Nt2 en de referentieniveaus taal' (2014)¹⁰ heeft de commissie Staatsexamens Nt2 van het toenmalige College voor Examens (nu College voor Toetsen en Examens, hierna: CvTE) het niveau van de Staatsexamens Nt2 vergeleken met de referentieniveaus voor Nederlandse taal. De commissie concludeert dat het ERK-niveau B1 sterk vergelijkbaar is met referentieniveau 2F, en dat ERK-niveau B2 sterk vergelijkbaar is met referentieniveau 3F. De Staatsexamens Nt2 kunnen daarmee

⁹ Zoals aangekondigd in het regeerakkoord 2017 – 2020, Vertrouwen in de toekomst; zie artikel 7 Wet inburgering 20..., Kamerstukken II 2019/20, 35483, nr. 2.

¹⁰ https://www.staatsexamensnt2.nl/document/notitie-staatsexamens-nt2-en-de/f=/staatsexamens_nt2_en_de_referentieniveaus_taal_140714.pdf.

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

worden gebruikt om het niveau aan te tonen dat vergelijkbaar is met het niveau dat behoort tot de diplomaverenisten in het mbo, met als voordeel dat het exameninstrumentarium beter past bij studenten die pas op latere leeftijd Nederlands leren, omdat het niet hun moedertaal is.

Artikel 3b Ekb WEB bevat de regels voor vrijstelling van een examenonderdeel. Voor generieke onderdelen zoals Nederlandse taal, stelt dit artikel nog extra eisen. De examencommissie kan daarom tot nu toe alleen vrijstelling voor Nederlandse taal verlenen, indien de student eerder eind- of staatsexamen Nederlandse taal en literatuur heeft afgelegd als onderdeel van een havo- of vwo-opleiding, of de examens behorend bij Nederlandse taal als onderdeel van een andere mbo-opleiding. Dit examen dient te zijn afgelegd op tenminste het voor de opleiding waarvoor vrijstelling wordt verleend vereiste referentieniveau. Daarbij dient een zodanig resultaat te zijn behaald dat hierbij kan worden volstaan om te kunnen slagen, daar het resultaat wordt overgenomen en als zodanig meetelt in de uitslagbepaling en bij het diplomabesluit.

De eerder genoemde handreiking biedt echter nog onvoldoende soelaas om het knelpunt voor alle studenten volledig op te lossen, omdat de betreffende studenten uiteindelijk toch het centraal examen Nederlandse taal moeten afleggen. Omdat het centraal examen is gebaseerd op de referentieniveaus, geldt dat daarbij onvoldoende rekening kan worden gehouden met het feit dat deze studenten de taal niet sinds hun vroege jeugd hebben aangeleerd. Daarom wordt met dit wijzigingsbesluit tevens geregeld dat voor Nederlandse taal in het mbo een nieuwe vrijstellingsgrond wordt toegevoegd aan het Ekb WEB: examencommissies krijgen de mogelijkheid om studenten die voldoen aan de eisen genoemd in artikel 12a Ekb WEB, vrijstelling te verlenen voor (onderdelen van) het examenonderdeel Nederlandse taal op basis van resultaten behaald voor een Staatsexamen Nt2.

Voor Programma II (ERK-niveau B2, vergelijkbaar met 3F) kan de examencommissie vrijstelling verlenen voor alle niveaus van mbo (entreeopleiding en mbo-niveaus 2,3,4). Voor Programma I (ERK-niveau B1, vergelijkbaar met 2F) kan de examencommissie vrijstelling verlenen voor entreeopleiding en mbo 2 en mbo 3. De examencommissie kan slechts vrijstelling verlenen voor de onderdelen die zijn afgerond met een resultaat waarmee de student in het mbo kan slagen. Als een diploma is behaald voor het gehele Staatsexamen Nt2, dan kan dat betekenen, mits het juiste programma is afgelegd, dat er in het mbo zowel vrijstelling voor de instellingsexamens als het centraal examen wordt verleend. Als slechts onderdelen zijn afgerond met een resultaat waarmee de student in het mbo kan slagen, blijktend uit een certificaat staatsexamen, dan kan de examencommissie slechts voor die onderdelen vrijstelling verlenen. Het is dus mogelijk om vrijstelling te krijgen voor het hele examenonderdeel, alleen het centraal examen, alleen het hele instellingsexamen of op onderdelen daarvan afhankelijk van het behaalde resultaat.

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Samenloop vrijstelling met Staatsexamen Nt2 en omkeerregeling

Het is ook mogelijk dat een student zowel aanspraak maakt op een vrijstelling met het Staatsexamen Nt2 als op de omkeerregeling. Zo kan een student in een mbo 4-opleiding, die voldoet aan de gestelde voorwaarden in artikel 12a van het Ekb WEB, met een NT2 examen op B1 niveau vrijstelling verkrijgen voor het examenonderdeel Nederlandse taal op 2F. Vervolgens kan de student in aanmerking komen voor de omkeerregeling en ervoor kiezen om het examenonderdeel Engels of Duits op een hoger niveau af te ronden.

Drie voorwaarden voor vrijstelling met Staatsexamen Nt2 en voor toepassing omkeerregeling

De drie voorwaarden voor de student om in aanmerking te komen voor de omkeerregeling, zijn dat de student onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal heeft, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en Nederlands niet als moedertaal heeft. Het is aan de examencommissie om vast te stellen of een student aan deze voorwaarden voldoet. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de examencommissie deze criteria uitwerkt met nadere regels overeenkomstig artikel 7.4.5a, derde lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs. En haar beleid, dat past bij de opleiding en de studenten, communiceert en consequent toepast.

De eis 'ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland gevolgd hebben', geldt aan het begin van de opleiding. Dit wordt verduidelijkt met dit besluit in verband met de rechtszekerheid. Mocht een student gedurende de opleiding, door het volgen van onderwijs in Nederland, de grens van zes jaar overschrijden, blijft de vrijstelling gelden of blijft de student voor de omkeerregeling in aanmerking komen. Voor bepaling wat valt onder 'onderwijs', wordt de definitie zoals benoemd in artikel 1, onderdeel d van de Wet op het onderwijstoezicht¹¹ gehanteerd: *bij of krachtens een onderwijswet geregeld onderwijs*. Dit is daarmee inclusief niet door de minister van OCW bekostigde maar wel erkend onderwijs in de zin van in dat onderdeel genoemde onderwijswetten. Ook onderwijstijd genoten op de Caribische eilanden Bonaire, Saba en Sint-Eustatius telt mee voor het criterium ten hoogste 6 jaar onderwijs in Nederland gevolgd. Het tweede criterium is dat de Nederlandse taal niet de moedertaal is voor de student. Moedertaal wordt hier gedefinieerd als de taal waarin iemand het spreken is geleerd. Naast dit buiten de persoon van de student gelegen en meer objectieve criterium dient de examencommissie ook vast te stellen of een student daadwerkelijk onvoldoende beheersing heeft van de Nederlandse taal. Hiervoor kan bijvoorbeeld een toets worden gebruikt. Het kan immers zijn dat een student weliswaar korter dan 6 jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd maar desondanks onze taal wel goed beheerst. In dat geval komt hij niet in aanmerking voor de vrijstelling of omkeerregeling.

3. Gevolgen voor studenten mbo

---

¹¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0013800/2020-04-01>

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voor de student betekent dit dat voor wat betreft de omkeerregeling hij of zij, wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 12a van het Ekb WEB, voor het behalen van een diploma minder kans heeft om het diploma niet te behalen vanwege onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal, terwijl de waarde van het diploma behouden blijft door de eis Engels of Duits op een hoger niveau te beheersen of door inzet van het al afgeronde Staatsexamen Nt2 op het niveau aansluitend bij de voor de mbo-opleiding vereiste niveau. Specifiek voor de vrijstelling met het Staatsexamen Nt2 geldt dat er een passende examinering wordt geboden, waardoor de student minder kans loopt op onnodige studievertraging of wordt gediplomeerd op te laag niveau door het moeten afleggen van het generieke examenonderdeel Nederlandse taal en het niet beheersen van een aantal specifieke onderdelen van het referentieniveau in dit kader. Om hiervoor in aanmerking te komen dient de student mee te werken aan onderzoek of anderszins bewijzen te overleggen om aan te tonen dat wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 12a van het Ekb WEB en/of aan het aantonen van het afleggen van het Staatsexamen Nt2 op het juiste niveau (bewijs overhandigen wanneer dit er is).

4. Gevolgen voor instellingen mbo

Voor instellingen betekent deze wijziging dat zij beleid moeten formuleren waar het gaat om het verlenen van de vrijstelling voor het generieke examenonderdeel Nederlandse taal voor studenten die Staatsexamen Nt2 hebben gedaan, en om in aanmerking te komen voor de omkeerregeling. Dit beleid moet passend zijn bij de opleiding en de studenten, duidelijk gecommuniceerd worden en de instelling moet consequent zijn in de uitvoering ervan. De instelling is verplicht, bij een verzoek van een student tot verlening van een vrijstelling of toepassing van de omkeerregeling, te onderzoeken of een student voldoet aan de gestelde voorwaarden voor vrijstelling of de omkeerregeling.

5. Gevolgen voor hogescholen

Er wordt vanuit gegaan dat de gevolgen voor hogescholen klein zijn, omdat het slechts gaat om een kleine groep die gebruik maakt van de omkeerregeling (en dus Nederlands op een lager niveau heeft afgesloten). De regering zal monitoren hoeveel studenten gebruik maken van deze regeling, vervolgens doorstroomt naar een hbo-opleiding en in de gaten houden in hoeverre zij hierin succesvol zijn.

6. Gevolgen voor Caribisch Nederland (Bonaire, Saba en Sint-Eustatius)

Omdat het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB niet geldt voor Caribisch Nederland, kunnen studenten die beroepsopleiding volgen op de BES-eilanden geen gebruik maken van de vrijstellingsregeling voor Staatsexamen Nt2 en de omkeerregeling.

Studenten afkomstig uit Caribisch Nederland (BES-eilanden) die beroepsopleiding gaan volgen in Europees Nederland komen ook niet in aanmerking voor de vrijstellingsmogelijkheid of omkeerregeling, doordat zij in de regel niet kunnen voldoen aan de eis van minder dan zes jaar onderwijs in Nederland hebben gevolgd. Met

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Nederland wordt hier namelijk ook Caribisch Nederland bedoeld. Studenten die elders op de wereld, waaronder op de overige eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk (Aruba, Curaçao en Sint Maarten) hun onderwijs hebben genoten, komen omdat deze eilanden zelfstandige landen zijn en niet bij het land Nederland behoren, in principe wel in aanmerking komen voor beide regelingen. Daarbij zal uiteraard nog wel getoetst moeten worden of zij aan alle drie de voorwaarden voldoen.

7. Uitvoeringsgevolgen voor de overheid

PM: uitvoeringstoets DUO en Inspectie van het Onderwijs

8. Financiële gevolgen voor de overheid

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de Rijksbegroting.

9. Administratieve lasten

Administratieve lasten kunnen worden gedefinieerd als de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid, voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Bij de voorbereiding van deze regeling is nagegaan of er sprake is van administratieve lasten voor instellingen, bedrijfsleven of burgers.

Er is sprake van extra nalevingskosten voor de mbo-instellingen. Er is grotendeels sprake van eenmalige nalevingskosten, omdat de mbo-instellingen kennis moeten nemen van de nieuwe regelgeving, het beleid betreffende verlenen van vrijstellingen voor generiek examenonderdeel Nederlands aanpassen en beleid opstellen voor het verlenen van de mogelijkheid tot de omkeerregeling. Dit betekent eenmalige extra nalevingskosten van naar schatting €39,- per bekostigde als niet-bekostigde instelling. Het betreft hier kosten die worden gemaakt voor het kennisnemen van dit besluit door de instelling, interne overleggen om tot nieuw beleid te komen en de communicatie hierover naar studenten. Daarnaast is er sprake van extra kosten om voor elke student die in aanmerking komt voor een of beide regelingen na te gaan of hij of zij voldoet aan de voorwaarden, en hierover te communiceren met desbetreffende student. Dit is per student per beslissing naar schatting €100,-.

Artikelsgewijs

Artikel I wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB

onderdeel A

Met onderdeel A krijgt artikel 1 van het Ekb WEB twee leden. Aan het nieuwe eerste lid, dat de begripsbepalingen omvat, wordt de begripsbepaling voor het keuzedeel Duits B1/B2 toegevoegd. Dit staat voor een keuzedeel Duits van 240 klokuren volgens

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

genoemde niveaus van het Europees referentiekader voor moderne talen (ERK). De niveaubeschrijvingen zijn vastgelegd in bijlage 2 van het Ekb WEB. Ook wordt een begripsomschrijving voor omkeerregeling toegevoegd. De omkeerregeling betekent dat het examenonderdeel Nederlands voor een mbo-4 student niet op referentieniveau 3F behoeft plaats te vinden maar volgens referentieniveau 2F, mits daar tegenover een hoger niveau voor Engels of Duits staat. De omkeerregeling is uitgewerkt in artikel 3c van het Ekb WEB, waarnaar dan ook wordt verwezen.

Met het nieuwe tweede lid wordt verduidelijkt dat het Ekb WEB mede zijn grondslag vindt in het tamelijk nieuwe wetsartikel 7.4.5a WEB. Dat wetsartikel bevat de grondslag regels te stellen over de taken en bevoegdheden van een examencommissie.

onderdeel B

Artikel 3a Ekb WEB heeft betrekking op de mogelijkheid om met toestemming van de examencommissie een generiek examenonderdeel op een hoger niveau af te leggen. Daarbij wordt het derde lid verduidelijkt door het opnieuw vast te stellen en uit te schrijven op welke niveaus van het ERK de vier onderdelen van het examenonderdeel Engels moet zijn afgelegd om in aanmerking te komen voor vermelding van een hoger niveau Engels op de resultatenlijst. Dit is dus per onderdeel telkens een hoger niveau dan normaliter vereist voor Engels op grond van artikel 17a, vierde lid, Ekb WEB. Voor Nederlands is reeds in het vierde lid duidelijk bepaald wanneer er sprake is van een hoger referentieniveau, zodat de verwijzing naar Nederlands in het derde lid bij nader inzien kan vervallen.

Onderdelen C en D

Aan artikel 3b Ekb WEB dat betrekking heeft op vrijstellingsmogelijkheden in het mbo wordt een zesde lid toegevoegd. Dit lid maakt het voortaan ook mogelijk om een diploma voor het staatsexamen Nederlands als tweede taal te benutten in het mbo en daarmee vrijstelling te krijgen voor het afleggen van het examenonderdeel Nederlandse taal. Aangezien het staatsexamen twee niveaus voor Nederlandse taal kent (daar programma I en II geheten), en binnen het mbo ook (referentieniveau 2F, maar voor mbo-4 geldt referentieniveau 3F), geeft het hebben behaald van het diploma staatsexamen recht op vrijstelling voor het examenonderdeel in mbo-1 tot en met 3. In mbo-4 geeft alleen het bezit van het staatsexamen programma II een vrijstelling voor Nederlandse taal. Indien geen diploma van het staatsexamen kan worden overgelegd, maar wel een of meer certificaten als bedoeld in artikel 16 Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal, dient de examencommissie te beslissen voor welke delen van het examenonderdeel Nederlandse taal vrijstelling wordt verleend. Daarmee weet de student ook welke onderdelen nog moeten worden afgelegd.

Deze vrijstellingsmogelijkheid en het recht om gebruik te maken van de omkeerregeling zoals bedoeld in artikel 3c Ekb WEB geldt echter uitsluitend voor een student die de

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Nederlandse taal niet goed machtig is en aan bijkomende criteria voldoet. Deze student kon al verlenging krijgen van zijn centraal examen voor de onderdelen rekenen en Nederlandse taal volgens artikel 12a Ekb WEB. De drie criteria die daarvoor gelden, worden overgenomen voor de vrijstelling met het Nt2-diploma en de omkeerregeling. Aan het criterium dat de student korter dan 6 jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd, wordt voor de rechtszekerheid toegevoegd op welk moment dat dient te worden bepaald. Namelijk het moment dat betrokkene start met zijn beroepsopleiding. In principe geldt hiervoor het moment van inschrijving, vaak met ingang van het studiejaar.

Het nieuwe artikel 3c Ekb WEB beschrijft in het eerste lid wat onder de omkeerregeling wordt verstaan. Een student die aan de voorwaarden voldoet zoals bepaald in het tweede lid, heeft recht op het mogen afleggen van het onderdeel Nederlandse taal volgens referentieniveau 2F, mits daarbij het onderdeel Engels op de ERK-niveaus B1/B2 worden afgelegd. Of het keuzedeel Duits op de ERK-niveaus B1/B2. Deze niveaubeschrijvingen zijn te vinden in bijlage 2 van het Ekb WEB. Dit keuzedeel Duits, dat kan worden afgelegd in het kader van de omkeerregeling, is als begripsbepaling opgenomen in artikel 1 Ekb WEB.

De omkeerregeling staat, zo bepaalt artikel 3c, tweede lid, Ekb WEB, uitsluitend open voor studenten middenkader- en specialistenopleiding. Voor de redenen hiervoor zie paragraaf 2 van het algemeen deel. De voorwaarden zijn dezelfde als reeds genoemd in artikel 12a van het besluit.

Tot slot is onder omstandigheden ook een combinatie van de nieuwe vrijstellingsmogelijkheid met het staatsexamen Nt2 en de omkeerregeling mogelijk zoals eerder uitgelegd in het algemeen deel.

Onderdeel E

In artikel 12a wordt verduidelijkt dat het recht op verlenging van de examentijd met een half uur bestaat als de kandidaat – naast de andere voorwaarden- bij aanvang van zijn opleiding korter dan 6 jaren onderwijs in Nederland heeft genoten.

Onderdeel F

Door middel van een nieuw onderdeel e bij het derde lid van artikel 17 Ekb WEB wordt aan de sinds 1 augustus 2020 geldende uitslagregel voor keuzedelen een extra regel toegevoegd als het gaat om het keuzedeel Duits B1/B2 dat in het kader van de omkeerregeling is afgelegd. Daarbij blijft dat de gemiddelde eindwaardering voor het keuzedeel examen ten minste een 6 of hoger moet zijn zoals bepaald in onderdeel d, sub 1. Het onderdeel d, sub 2, van het derde lid van artikel 17 Ekb WEB bepaalt dat indien er sprake is van twee of meer keuzedelen de examenresultaten daarvan onderling mogen worden gecompenseerd om tot de voormelde gemiddelde eindwaardering van

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

het cijfer 6 te komen, mits het laagste cijfer voor een keuzedeel ten minste een cijfer 4 is of de daarmee overeenkomende waardering "ruim onvoldoende". Het nieuwe onderdeel e. regelt in feite dat de laatste volzin van het onderdeel d, sub 2, van het derde lid van artikel 17 Ekb WEB anders moet worden gelezen als het gaat om het keuzedeel Duits B1/B2 in het kader van de omkeerregeling. Dan is voor dat keuzedeel Duits B1/B2 ten minste een cijfer 5 of de daarmee overeenkomende waardering "bijna voldoende" vereist om te kunnen slagen. In plaats van ten minste een cijfer 4 zoals normaliter vereist.

Onderdeel G

Artikel 17a bevatte tot nu toe algemene verwijzingen naar de voor iedere beroepsopleiding geldende referentieniveaus. Nu er voor het niveau mbo-4 (middenkader- en specialistenopleiding) twee verschillende referentieniveaus Nederlandse taal zijn aangewezen in artikel 2, onderdelen k en l, van het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, is het nodig om te bepalen wat het in beginsel geldende niveau is. Dat is het referentieniveau 3F met uitzondering van het onderdeel fictieve, narratieve en literaire teksten. Daartoe is een zin van deze strekking toegevoegd. Voor het met dit besluit toegevoegde referentieniveau 2F komt slechts in aanmerking de student die gebruik mag maken van de omkeerregeling.

Artikel II, onderdelen A tot en met D

Artikel II wijzigt het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal. In de artikelen 14 en 15 daarvan (onderdelen A en B) wordt voortaan het resultaat uitgedrukt in een geheel cijfer. Voorheen werd de uitslag voor elk van de vier onderdelen van dit staatsexamen uitgedrukt in de waardering "voldoende of onvoldoende". Met deze wijzigingen kan meer precies het resultaat aan de hand van een cijfer worden bepaald. Voor elk van de vier onderdelen moet voortaan ten minste een cijfer 6 of hoger worden behaald. Er is dus geen compensatie mogelijk binnen de onderdelen. Inhoudelijk verandert er voor de staatsexamenkandidaten niets. Met deze wijziging wordt het mbo tegemoet gekomen. Dit is nodig omdat het diploma voor het staatsexamen of een certificaat, bij inwerkingtreding van artikel I, onderdeel C (toevoeging zesde lid aan artikel 3b Ekb WEB), in bepaalde gevallen mag worden gebruikt als vrijstelling voor een mbo-examen Nederlandse taal. Bij de vaststelling van de uitslag van het examenonderdeel Nederlandse taal in het mbo geldt nu reeds een waardering in hele cijfers. Met deze wijziging is een naadloze inpassing mogelijk. Onderdeel C voegt aan artikel 16 het voorschrift toe dat het College voor toetsen en examens op aanvraag van een kandidaat die een 5 of lager heeft behaald desondanks een certificaat uitreikt als daar belang bij is. Een kandidaat heeft hierbij belang als degene in het mbo een certificaat wil inzetten om een gedeeltelijke vrijstelling voor Nederlandse taal te

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

verkrijgen. In het mbo kan de student namelijk ook met een 5 voor Nederlandse taal zijn diploma beroepsonderwijs behalen.

Onderdeel D stelt artikel 24 van het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal opnieuw vast door daarin een overgangsrechtelijke voorziening op te nemen. Deze voorziening moet ervoor zorgen dat een voor inwerkingtreding van het onderhavig besluit behaald certificaat met daarin de vermelding "voldoende" voor een onderdeel van het staatsexamen Nederlands als tweede taal ook nadien bruikbaar blijft. Deze overgangsbepaling is nodig om twee redenen. In de eerste plaats omdat artikel 3b, zesde lid, Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB bepaalt dat een student mbo zo'n certificaat kan inzetten als vrijstelling. Aangezien de eindwaardering voor het generieke onderdeel Nederlandse taal ingevolge artikel 15, eerste lid, van dat Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB (Ekb WEB) wordt uitgedrukt in een cijfer, wordt nu bepaald dat een resultaat "voldoende" wordt gelijkgesteld aan een cijfer 6. Hiermee kan de cijfermatige berekening plaatsvinden zoals voorgeschreven in artikel 15 Ekb WEB.

In de tweede plaats kan hiermee ook de kandidaat die vóór de inwerkingtreding van artikel II een onderdeel van het staatsexamen Nederlands als tweede taal met goed gevolg heeft afgelegd en in aanmerking wil komen voor zo'n diploma, ook nadien zijn certificaat met resultaat "voldoende" blijven inwisselen bij het College voor toetsen en examens om in het bezit te komen van een diploma staatsexamen Nederlands als tweede taal.

Artikel III

Met artikel III wordt artikel 2, onderdelen k en l, van het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen gewijzigd. Dit gebeurt door voor de mbo-4 niveaus (middenkader- en specialistenopleiding) een tweede referentieniveau vast te stellen. Naast het bestaande referentieniveau 3F, is voor het vierde niveau van beroepsonderwijs onder omstandigheden ook het referentieniveau 2F toegestaan voor Nederlandse taal. Zowel bij 3F als 2F is dit zonder het onderdeel fictionele, narratieve en literaire teksten. In beginsel is referentieniveau 3F vereist voor mbo-4. Ingeval van de omkeerregeling is echter ook 2F toegestaan. Zie verder ook de toelichting bij artikel I, onderdeel A en het algemeen deel, paragraaf 2.

Artikel IV

Dit besluit treedt in werking met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Het streven is dat zoveel mogelijk van dit besluit -waaronder in ieder geval de omkeerregeling- in werking treedt met ingang van 1 januari 2021. Dit is middenin het studiejaar 2020-2021. Dit hoeft echter in dit geval geen probleem te zijn, omdat er een extra recht wordt gegeven en daarmee meer kansen aan studenten met betrekking tot

WIJ **W**ILLEM **A**ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

het examenonderdeel Nederlandse taal. Ook omdat het mbo, anders dan het voortgezet onderwijs, wel vijf afnameperiodes per studiejaar kent voor centrale examens. Het bevoegd gezag bepaalt de afnameperiodes voor de instellingsexamens. De extra vrijstellingsmogelijkheid als bedoeld in artikel I, onderdeel C (het nieuwe zesde lid aan artikel 3b Ekb WEB) treedt mogelijk op een later tijdstip in werking.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven